

חוק שווי זכויות האשה, תשי"א — 1951

1. (א) האשה כאיש ראויה לכל פעולה משפטית; ואין נוהגים בכל פעולה כזאת לגבי אשה, באשר היא אשה, אלא כפי שנוהגים לגבי איש.
(ב) אין הוראות סעיף זה באות לפגוע בדיני איסור והיתר לנישואין ולגירושין.
2. אשה נשואה כשרה לקנין ולעשייה בקניניה; ואין קניניה שרכשה לפני הנישואין נפגעים על ידי קשר הנישואין.
3. האשה חייבת במזונות בעלה, והאם חייבת בפרנסת ילדיה, במידה שהנסיבות מחייבות ונותנות.
4. (א) האם והאב כאחד הם האפוטרופסים הטבעיים על ילדיהם; מת אחד ההורים, הנשאר בחיים הוא האפוטרופוס הטבעי.
(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לפגוע בכוחו של בית משפט או בית דין מוסמך לנהוג בעניני אפוטרופסות על ילדים, הן על גופם והן על רכושם, בהתחשב עם טובת הילדים בלבד.
5. (א) על אף האמור בכל חוק אחר, זכויות בעזבונו של אדמת מולך ומטלטלים יקבעו לפי ההוראות הניתנות בתוספת השניה לפקודת הירושה.¹
(ב) הוראות סעיף זה יחולו על חלוקת כל עזבונו שתיעשה אחרי תחילת תקפו של חוק זה, בין שהמנוח מת לפני תחילת תקפו של חוק זה ובין שמת לאחר מכן.
(ג) אין הוראות סעיף זה חלות על נכסי עזבונו שיש עליהם צוואה.
6. אין חוק זה פוגע בכל הוראת חוק הבאה להגן על האשה באשר היא אשה.
7. כל בתי המשפט וכל בתי הדין המוסמכים לדון בעניני המעמד האישי ינהגו לפי חוק זה.
8. פקודת החוק הפלילי, 1936², תתוקן כך:
(א) פסקה (ג) של הסייג לסעיף 181 — בטלה;
(ב) אחרי סעיף 181 יבוא סעיף זה:
181. קשר נישואין שאינו ניתן להתרה על ידי פסק דין של בית משפט או בית דין, והתירו הבעל על כרחיה של האשה, באין פסק דין של בית משפט או בית דין מוסמך המחייב את האשה להתיר את קשר הנישואין — הבעל אשם בפשע, ודינו מאסר עד חמש שנים.
9. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה.

שוויון לפני החוק

קניניה של אשה נשואה

חובת האשה במזונות בעלה ובפרנסת ילדיה

אפוטרופסות שווה

זכויות בעזבונו של אדמת מולך ומטלטלים

הננה על האשה

תחולת החוק

תיקון פקודת החוק הפלילי, 1936

„התרת קשר נישואין על כרחיה של אשה

ביצוע

¹ חוקי א"י, כרך ב', עמ' 1858.

² ע"ר מס' 652 מיום 14.12.36, תוס' 1, עמ' 208.

ד ב ר י ם ב ר

החוק המוצע בזה יוצא בעקבות הפרק השני של קווי היסוד לתכנית הממשלה, שאושרו על ידי הכנסת ביום י' באדר תש"ט (11.3.1949), שם נאמר:

„יקויים שיוון מלא וגמור של האשה — שיוון בזכויות ובחובות, בחיי המדינה, החברה והמשק ובכל מערכת החוקים“.

ואלה עיקרי החוק המוצע:

(א) האשה כאיש ראויה לכל פעולה משפטית, ואין מפלים אשה באשר היא אשה (סעיף 1). ישנן עדות שלפי דיניהן אין האשה ראויה לפעולות משפטיות מסוימות שהאיש ראוי להן; החוק המוצע בא לבטל הפליה זו. עם זאת נקבע שאין החוק המוצע בא לפגוע בדיני איסור והיתר לנישואין ולגירושין, כגון שגרובה אסורה על כהן, שהאיש הוא המקדש והאשה — המתקדשת, שהאיש הוא הנותן גט והאשה — מקבלת.

(ב) קשר הנישואין לא ישפיע על כושר קנינה של האשה ועל זכויותיה בקנינים (סעיף 2). ישנן עדות שלפי דיניהן אין לאשה נשואה כשרות מלאה לקנין. החוק המוצע בא להעניק לאשה נשואה את מלוא הזכויות הניתנות בשטח זה לאיש.

(ג) האשה תהיה חייבת במזונות בעלה, והאם תהיה חייבת בפרנסת ילדיה, במידה שהנסיבות מחייבות ומאפשרות זאת (סעיף 3). החוק הקיים מטיל על הבעל בלבד את החובה לזון את אשתו. חובה חד-צדדית זו משפיעה בעקיפין על מעמד האשה ועמדתה במשפחה. אין גם טעם לפטור את האשה מן החובה לזון את בעלה בשעה שהנסיבות מחייבות, ונותנות, שתהא חייבת בה, כגון שהבעל איבד את כושר עבודתו בעוד שהאשה עובדת ומשתכרת. הוא הדין לגבי פרנסת הילדים.

(ד) האב והאם כאחד יהיו האפוטרופסים הטבעיים על ילדיהם (סעיף 4). לפי החוק הקיים, האב לבדו הוא האפוטרופוס הטבעי על גופם ועל רכושם של ילדיו הקטנים; האם אינה האפוטרופוס הטבעי על ילדיה אפילו במות האב. החוק המוצע בא להעניק לשני ההורים מעמד שווה באפוטרופסות הטבעית על ילדיהם. עם זאת בא החוק המוצע לקיים את סמכותו של בית משפט או בית דין מוסמך, לנהוג בעניני אפוטרופסות על ילדים בהתחשב עם טובת הילדים בלבד, כגון: למנות אחד ההורים או אדם שלישי כאפוטרופוס, כשטובת הילדים דורשת זאת.

(ה) ישנן עדות שלפי דיניהן זכותה וחלקה של אשה בעזבון פחותים מזכותו וחלקו של איש באותה דרגת קרבה למנוח. למשל: אין זכותה של הבת כזכותו של הבן, אין אם זכאית כאב, ואין זכותה של האשה כזכותו של הבעל. החוק המוצע (סעיף 5) בא להנהיג את ההסדר החוקי החל עתה רק על מקרקעים מסוג מירי בלבד, גם על מקרקעים מסוג מולך ועל מטלטלים, באופן שדיני העדות המפלים לרעה את האשה בזכויות בעזבון, לא יחולו עוד על חלוקת עזבונות בישראל.

(ו) אין החוק המוצע בא לפגוע בכל הוראת חוק המגינה על האשה באשר היא אשה (סעיף 6). כאן בא החוק המוצע לקיים כל הוראת חוק לטובת האשה באשר היא אשה או אם, כגון: הוראות חוק בענין שעות עבודה, זמני עבודה, חופשת לידה וכו'.

(ז) החוק המוצע (סעיף 7) קובע שהוראותיו יהיו חובה על בתי המשפט האזרחיים ועל בתי הדין הדנים בעניני המעמד האישי.

(ח) החוק המוצע (סעיף 8) בא להכניס שינויים בפקודת החוק הפלילי, 1936, בשני

ענינים:

- (1) לפי פסקה (ג) של הסעיף לסעיף 181, אין להרשיע אדם על ביגמיה, אם חוק הנישואין החל עליו הוא חוק עדה דתית המתיר ריבוי נישואין. התיקון המוצע בא להטיל את איסור הביגמיה על בני כל העדות במדינת ישראל.
- (2) ישנן עדות שלפי דיניהן יכול הבעל להתיר את קשר הנישואין עם אשתו נגד רצונה של האשה ועל כרחיה. החוק המוצע קובע עבירה חדשה בחוק הפלילי על ידי תוספת סעיף חדש, 181א, שלפיו יאשם בפשע בעל המתיר את קשר הנישואין עם אשתו על כרחיה, באין פסק דין המחייב את האשה להתיר את קשר הנישואין.